

«Τὸ Ἄδεν . [Ὑπὸ τίτλον «Μία Ἀξιόπαινος Ἰδέα πρὸς διάσωσιν τῶν τραγουδίων» ποιῆται τὴν ἐξῆς περιγραφὴν διὰ τοῦ κ. Γ. Ἰατροῖδου δικηγόρου ἐκ Καρπενησίου].

Εἰς τὴν «Ἐταιρείαν τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ» χθὲς τὸ ἀπόγευμα ἔγειναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Ἐθνικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου», τοῦ ὅπου τὰς βάσεις ἔθεσαν πολλοὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν διάσωσιν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Μουσικῆς, ὅπως εὐρίσκειται σήμερον εἰς τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια. Προέκειτο νὰ ὀμιλήσῃ ὁ κ. Ἀθ. Εὐταξίας, σκοπεύων νὰ ἀναπτύξῃ τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ὁ Σύλλογος, καὶ ἐξηγήσῃ τὴν ἐθνικὴν σπουδαιότητα, τὴν ὁποῖαν ἔχει ἡ διάσωσις τῶν μελῶν τῶν δημοτικῶν ᾠσμάτων.

Ἐντὶ τοῦ κ. Εὐταξίου ὁμιλοῦν ἀδιαθετήσαντος ἐκ τοῦ προχείρου ὁ προεδρεύων τοῦ ἀριστουστάτου Συλλόγου κ. Κυριακόπουλος ἔκαμε περὶ τῶν ἀνωτέρω μικρὰν καὶ ἐπιτυχεστάτην εἰσήγησιν πρὸς τὸ πολυπληθέστατον ἀκροατήριον, ὅπερ κατέκλυσε τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπαρκῶς ἀντεπροσωπεύοντο καὶ τὸ ὠραῖον φύλον καὶ πᾶσαι αἱ κοινωνικαὶ τάξεις. Ὁ λόγος τοῦ κ. Κυριακόπουλου διεκόπη ἐν τῷ μέσῳ, διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὸν κ. Κανακάκην καὶ τὸν ὑπ' αὐτὸν παιδικὸν χορὸν νὰ ψάλλωσι τέσσαρα πέντε δημοτικὰ ᾠσματα, εἰς τὰ ὁποῖα, σημειωτέον, ἔλλειπει χρόνον μόνον πρὸ δύο ἡμερῶν ἐγυμνάσθη ὁ χορὸς. Περαίνων τὴν ὀμιλίαν τοῦ κ. Κυριακόπουλος εἶπεν, ὅτι ὁ Σύλλογος θὰ προσπαθῆσῃ νὰ περισώσῃ τὴν Ἐθνικὴν μας Μουσικὴν, διὰ τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ Περιοδικοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ δημοσιεύηται τό τε κείμενον καὶ ἡ μουσικὴ τῶν δημοτικῶν μας ᾠσμάτων διὰ καταλλήλων δημοσίων διαλέξεων, ἀποβλεπουσῶν εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ διάδοσιν τῆς μουσικῆς ταύτης· καὶ τέλος διὰ τῆς περιοδείας ἐπιτροπῶν ἐφωδιασμένων διὰ φωνογράφων εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐλευθέρου καὶ δούλης Ἑλλάδος, ὅπου ψάλλονται τοιαῦτα».

Ἡ ἐπιδρομὴ τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς. Ἐπιφέρων δὲ μετὰ ταῦτα παρατηρήσεις τινάς, ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ᾠσμάτων, χωρὶς ὁμως, ὡς λέγει, καὶ νὰ θέλῃ νὰ θίξῃ τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου, ἐξακολουθεῖ :

«Μ' ὅλα ταῦτα κάθε ἀρχὴ εἶνε δύσκολος. Τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου τούτου, ὅσον μέγα εἶνε, ἄλλο τόσον καὶ δύσκολον. Ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι πρόκειται νὰ δημοσιουργηθῇ τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. Διότι πολὺ ἀμφιβάλλομεν, ἂν καὶ εἰς

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

[Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδων περιέγραψαν τὰ τελεσθέντα ἐγκαίνια τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καὶ ἐξήγγελλαν κρίσεις περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξῆς] :

«**Ἀκρόπολις**». Χθὲς ἑσπέρας ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Ἐθνικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς «Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ». Πολὸς κόσμος, μεταξὺ ἄλλων ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, διάφοροι ἐπιστήμονες, λόγιοι, δημοσιογράφοι, ἀντιπρόσωποι τοῦ γυναικείου φύλου, παρηκολούθησε τὸν κ. Κυριακόπουλον καὶ τὸν κ. Κανακάκην, δώσαντα εἰκόνα τῆς ἀγροικῆς ζωῆς μας καὶ τραγουδήσαντα διάφορα δημοτικὰ τραγούδια, τὸ Δαί' ἀρνί, τὴν Ἐλαφίναν καὶ ἄλλα.

Ὁ Σύλλογος αὐτὸς εἶνε ἀληθινὰ ἐθνικός. Διότι ἀπὸ τὴν περισυλλογὴν τῶν δημοτικῶν μελωδιῶν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ γεννηθῇ μία μουσικὴ ἐθνικὴ, πλουσία καὶ μὲ ἰδικόν της χαρακτήρα. Οἱ λαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου εἶνε ἄξιοι τῆς ἐγγνωμοσύνης τοῦ ἔθνους...

τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει, ἔστω καὶ εἰς, ψάλτης ἢ μουσικός, δυνάμενος νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἐθνικά μας τραγούδια, ὅπως ἀκριβῶς τὰ τραγουδοῦν οἱ ποιμένες τῶν Ἀγρῶφων ἢ οἱ χωρικοὶ τῶν Καλαβρύτων. Ἡ ἐπίδρασις τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς, ἂν μὴ ἀκόμη καὶ τῆς Γερμανικῆς, ἣ ὁποία πάνοπλος εἰσήλασε μὲ ὅλην τὴν τέχνην της καὶ ὅλους τοὺς διασήμους τεχνίτας της εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ ἀφήσωμεν τὴν Ἑπτάνησον, ὅπου ἔχει ἐγκατασταθῆ ὡς ἀπόλυτος δέσποινά, καὶ ἡ ἐξοικείωσις, ἣν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀπεκτήσαμεν πρὸς αὐτήν, βεβαίως ἐκδηλοῦνται καὶ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐγχωρίων ἠσμάτων μας».

«Τὴν ἀπόδειξιν τούτου ἔχουσιν ὅλοι, ὅσοι ἤκουσαν τὰ δημοτικὰ τραγούδια εἰς τὰς πηγᾶς των καὶ ἤκουσαν καὶ τὰ ἴδια καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀπόδειξις καὶ ὁ κ. Κανακάκης, ὁ ὁποῖος, μὲ ὄλον του τὸν ζῆλον, δὲν κατώρθωσε ν' ἀποφύγῃ χθὲς τὸ χρώμα τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς. Εἰς μάλιστα μικρὸς βαρύτονος ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὸν χορὸν τοῦ κ. Κανακάκη ἐφρόντιζεν εἰς τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ του νὰ σύρῃ τὴν φωνὴν του εἰς τρόπον ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς, ὅτι ἤθελε νὰ κάμῃ μόνος του καὶ κ ο ρ ὠ ν α ν, πράγμα Ἰταλικώτατον ἢ ξενικώτατον. Διὰ τοῦτο, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου, καὶ πολλὴ προσοχὴ χρειάζεται, ἣ ὁποία δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ καταβληθῆ, καὶ χρηματικὰ μέσα ἄφθονα.

ΑΡΘΡΟΝ «ΝΕΟΥ ΑΣΤΕΩΣ»

Σύλλογος χ. νσιμώτατος. — Ἱδρυταί. — Ἐθνικὰ νειμύλια.

[Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Νέου Ἀστεως» κ. Γ. Πετροβίκης ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρήσιμος Σύλλογος» ἔγραψε τὸ ἐξῆς ἄρθρον]:

«Ὁ Σύλλογος, ὁ ὁποῖος ἰδρῦθη κατ' αὐτὰς ἐν Ἀθήναις πρὸς πυρισυλλογὴν καὶ διατήρησιν—βεβαίως δὲ καὶ πρὸς χρησιμοποίησιν—τῶν ἐθνικῶν μελωδιῶν, τῆς δημῶδους δηλαδὴ μουσικῆς μας, ἠμπορεῖ ὁμολογουμένως νὰ φανῆ χρησιμώτατος. Ἐὰν, ἐννοεῖται, δὲν περιορισθῆ εἰς τὰ ἐπιδεικτικὰ ἐγκαίνια τῆς χθὲς, ἀλλ' ἀναλάβῃ μετὰ ζήλου ἀθορύβου καὶ μετ' ἐπιμελείας, πρὸ πάντων δὲ μετὰ φρονήσεως, τὸ **δυσχερὲς ἔργον** τῆς διασώσεως:.

«Τὰ ὀνόματα τῶν ἰδρυτῶν του μᾶς πείθουν ὅτι τοῦτο θὰ κάμῃ. Ἐκτὸς τῶν μουσικῶν, τῶν εἰδημόνων, τοῦ κ. **Χρίστου Βλάχου**, ἢ τοῦ κ. **Καμπούρογλου**, καὶ ἐκτὸς τῶν ἀνθρώπων τῆς περσιῆς καὶ τοῦ κύρους

τοῦ κ. **Εὐταξίου Παπαμιχαλοπούλου, Λεβίδου κλπ.**, βλέπομεν μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ ὀνόματα πρακτικῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τραπεζιῶν, τοῦ κ. **Λοβέρδου, Ἐμπεδοκλέου**; καὶ ἄλλων. Μὲ τοιούτους βοηθοὺς καὶ συμβούλους— **διατί καὶ ὄχι καὶ δωρητὰς**;— καὶ τὰ ὑλικά μέσα δὲν θὰ λείρουν ἂ ὁ τὸν Σύλλογον, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον, **ὄσον χρήσιμον τόσον καὶ πολυδάπανον** θὰ εἶνε. Πρόκειται περὶ ἐθνικῶν κειμηλίων, τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἀνεύρεσις, καὶ ἡ ἐκταρῆ, καὶ ἡ γραφὴ καὶ ἡ ἐκδοσις θὰ ἀπαιτήσουν ἀνθρώπους ἱκανοὺς καὶ χρήματα πολλά.

«Ἄλλ' ἦτο καιρὸς νὰ γείνη καὶ τοῦτο. Ἄν πρόκειται ποτε ν' ἔχωμεν Ἐθνικὴν Μουσικὴν Τέχνην, τὸ πρὸς αὐτὴν βῆμα εἶνε ἡ ἐργασία, τὴν ὁποίαν ὑ:όσχεται ὁ ν'ος Σύλλογος».

ΑΡΘΡΟΝ ΒΛ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

Πῶς κρίνει τὸν σκοπὸν. — Τί συμβουλεύει τοὺς ἰδρυτὰς

[Ὁ πρότασις τῶν παρ' ἡμῖν δημοσιογράφων κ. Βλάσιος Γαβριηλίδης διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Ἀκροπόλεως», παραστάς αὐτοπροσώπως εἰς τὴν τέλει τῶν ἐγκαίριων τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, περιέγραψε τὴν ἰπομίνην ταῦτα δι' ἄρθρον του συμβουλευτικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὴ Μουσικὴ», ὡς ἐξῆς]:

«Πενιχρότατα καὶ ἀπροπαρασκευάστα καὶ πολλὰ βιαστικὰ καὶ πολλὰ σ ἂ ν φ α σ ὂ ν ἔκαμε τὰ ἐγκαίρια τοῦ ὀ νέος Ἐ θ ν ι κ ὂ ς Μ ο υ σ ι κ ὂ ς Σ ύ λ λ ο γ ο ς ἐντὸς τῆς πνευρωῆς ἀτμοσφαιρας τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ».

«**Εὐταξίας** ἀνηγγέλθη ὡς ρήτωρ καὶ **Εὐταξίας** οὐκ' ἦν. **Μανδολινάτα** ἀνηγγέλθη καὶ **Μανδολινάτα** ἀπωλέσθη. **Μουσικὸς χορὸς** ἀπὸ παιδιὰ ἀνηγγέλθη καί, πλὴν δύο ἠσμάτων τὰ ὁποῖα ἔφαλε, τὰ ἄλλα ἐψάλθησαν ἀπὸ μὴ παιδί, τὸν εὐμολπώτατον καὶ ποιητικώτατον εἰς τὸ ψάλλειν κ. **N. Κανακάκη**».

«**Καὶ ὅμως κόσμος ἦτο πολὺς.** Καὶ κόσμος ἐκλεκτός. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἦτο. Ἦτο ὅμως ὁ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. **Α. Σκουζές**, τὸν ὁποῖον καὶ συγκαίρομεν διὰ τὴν ἐμφάνισίν του εἰς τοιαύτας τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς συγκινητικὰς ἐκδηλώσεις. **Βουλευταί, καθηγηταί, χρηματιταί, ἀξιωματικοί, νεολαία, ἐργατόκοσμος καὶ παιδιὰ**».

«Ὁ ἀντιεσαγγελεὺς κ. **Κυριακόπουλος** ἐπρολογίσθη σύντομα, ἀλλὰ καλὰ».

«Ὅτε δὲ ἤρχισαν τὰ ἔσομα, τὰ κλέφτικα, τὰ ἐπιτραπέζια, τὰ ἀσιτεῖα, ὄλος ὁ κόσμος **ἔδονεῖτο ἀπὸ συγκίνησιν** καὶ **ἐξέσπα**

εἰς χειροκροτήματα».

«Ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου παμμέγιστος. Νὰ δημιουργήσῃ Ἐθνικὴν Μουσικὴν, θὰ τὸ ἐπιτύχῃ; Ἄν εὐρεθοῦν οἱ ἄνθρωποι, ναί, ἂν δὲν εὐρεθοῦν ὄχι. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἕνας μανικὸς ὑπάρχει ὁ κ. Χρῆστος Γ. Βλάχος, ὁ πρωθιδρυτής, ὁ πρωτοκινητής καὶ ἀρχιευπνευστής. Φθάνει αὐτός; θὰ τὸ ἴδωμεν».

«Ἡμεῖς συμβουλεύομεν νὰ καταπιασθῇ ὁ νεοσύστατος Σύλλογος εἰς τὸ ἔργον τοῦ σοβαρότερον, μεθοδικώτερον καὶ γενναιώτερον».

«Ὡς μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀναγράφονται πρώτης τάξεως πρόσωπα. Ἡ ἄρα ποσορθοῦν ἀμέσως αὐτὰ τὰ πρώτης τάξεως πρόσωπα ἢ ἄς ὁράσουσιν!».

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΒΛΑΧΟΥ

[Εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐμβριθὲς ἄρθρον τοῦ κ. Β. Γαβριηλίδου ἵσπενοι νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κ. Χρῆστος Βλάχος διὰ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς του, δημοσιευθείσης εἰς τὴν «Ἀκροπόλιν» τῆς 3 Ἀπριλίου].

«Φίλε κ. Διευθυντὰ τῆς «Ἀκροπόλεως»,

«Σχετικῶς μετὰς ὀρθοτάτας, λογικωτάτας καὶ σπουδαίας παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας τὸ σημερινὸν λακωνικὸν ἄρθρον τῆς «Ἀκροπόλεως» κάμνει, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν χθὲς τελεσθέντων ἐγκαινίων τοῦ ἀριστυαίου «Ἐθνικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἡσμάτων, παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν ἐξήγησιν ταύτην».

«Ὡς πρὸς μὲν τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Εὐταξίου καὶ τῆς Μανδολινάτας, τούτων ἡ ἀπουσία ἐγένετο λόγῳ ἀπροόπτου κωλύματος, καὶ τῶν ὁποίων ἡ παράλειψις θὰ ἐπανορθωθῇ λίαν προσεχῶς. Ὡς πρὸς δὲ τὴν μεγάλην συρροὴν ἐν τῇ «Ἐταιρείᾳ τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ» πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου μας, τοῦ τόσο μὲγαλόν ἐθνικὸν σκοπὸν προτιθεμένου, νὰ δημιουργήσῃ ἔθνικὴν μουσικὴν, αὕτη προεβλέπετο. Διὸ καὶ ἐγκαίρως παρεκαλέσαμεν τὴν ἀξιότιμον ἐφορίαν τοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ» νὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν νὰ τελέσωμεν τὰ ἐγκαίνια ἀνετώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ· ἀλλ' ἀτυχῶς αὕτη, εἴτε διότι ὑπετίμησε τὸν μὲγαλόν σκοπὸν τοῦ Συλλόγου μας, εἴτε καὶ δι' ἄλλοι

λόγον, δὲν ἠθέλησε νὰ συντελέσῃ εἰς τοῦτο.

«Ὡς πρὸς δὲ τὸ οὐσιαστικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον δικαίως τονίζετε, ἂν θὰ δυνηθῇ ὁ Σύλλογος νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν ὄντως παμμέγιστον σκοπὸν του, νὰ δημιουργήσῃ Ἐθνικὴν Μουσικὴν ἀπὸ τὰ ἀξιολογώτατα ἔθνηκά μας ἡσματα, τοῦτο ἐγὼ τοῦλάχιστον, δὲν θεωρῶ ἐξαρτώμενον μόνον ἀπὸ τὴν εὐρεσιν εἰδικῶν μουσικῶν, ἀλλὰ πρωτίστως ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ τὴν θέλησιν τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Συλλόγου. Τὴν δύναμιν ἔχουν βεβαίως· ἀλλὰ θὰ ἔχουν καὶ τὴν θέλησιν; τὴν θέλησιν πρὸς δρασίν; Ἐὰν τὴν ἔχουν, τότε πλήρης ἐπιτυχία θὰ στέγῃ τὸ παμμέγιστον, ὡς τὸ ἐθεωρήσατε, ἔργον τοῦ Συλλόγου. Ἐγὼ ἐμόρφωσα τὴν πεποίθησιν, ὅτι οἱ πλεῖστοι ἔχουν καὶ τὴν θέλησιν ταύτην, ὥστε νὰ με καθιστᾷ αὕτη αἰσιόδοξον, ἀφοῦ εἶνε πρώτης τάξεως πρόσωπα οἱ ἰδρυταί. Ἐὰν τοῦτο πραγματοποιηθῇ, δόξα καὶ τιμὴ εἰς αὐτούς. Ἐγὼ ἕως τῶρα σπουδαιότατον κατόρθωμα θεωρῶ ὅ,τι ἐπετέλεσα, ἐνώσας δηλαδὴ τοσαύτας ἐξόχους δυνάμεις εἰς ἓν κοινὸν φρόνημα».

Ἡ αἰθουσα τοῦ «Παρνασσοῦ».

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ» καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Τιμ. Ἀργυρόπουλος, συναντήσας καθ' ὁδὸν τὸν Γενικὸν Γραμματεῖα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου κ. Χρ. Βλάχον, ἐδήλωσεν αὐτῷ, ὅτι διὰ τὰς μελλούσας διαλέξεις τοῦ Συλλόγου μας λίαν εὐχαρίστως θὰ παραχωρηθῆται ἐκάστοτε ἡ αἰθουσα τοῦ «Παρνασσοῦ». Ἐφ' ᾧ καὶ ἠὲχαρίστησε θερμῶς αὐτὸν ὁ κ. Βλάχος διὰ τὴν ἐγγενῆ καὶ φιλόφρονα προσφορὰν.